

بررسی فرصت ها و تهدید های فین تک (FIN TECH) برای سیستم بانکی ایران

احد شفق^۱، لیلا عبدالهی دزفولی نژاد^۲

^۱بانک اقتصاد نوین کارشناس ارشد مدیریت

^۲بانک اقتصاد نوین کارشناس ارشد اقتصاد

چکیده

در این مقاله به بررسی فرصت ها و تهدید های فین تک برای سیستم مالی ایران پرداخته میشود. هر تکنولوژی هنگام ورود مزایایی فراوانی دارد و البته در کنار این مزایا ممکن است نقاط ضعف و نکات تیره ای نیز به همراه خود آورده باشد که در این مقاله سعی میشود با دیدی منصفانه به بیان موهبت ها و خطرات احتمالی ورود فین تک به سیستم بانکداری ایران پرداخته شود. پرداخت اینترنتی و غیر حضوری و امکان پس انداز شخصی از مهمترین موهبت های استفاده از فین تک در نظام بانک داری ایران میباشد. در کنار آن ممکن است از ضعف های قانونی و رقابت بانک ها با واسطه های مالی به عنوان مهمترین تهدید های استفاده از فین تک در نظام بانک داری ایران نام برد.

واژه های کلیدی: فین تک، سیستم بانکداری ایران، بانکداری مجازی.

مقدمه

فین تک یا فناوری‌های مالی معادل Financial technology یا تکنولوژی مالی^۱ صنعتی در فضای اقتصادی است و به کمپانی‌هایی اشاره دارد که با کاربرد تکنولوژی تلاش می‌کنند خدمات مالی را کارآمدتر کنند. شرکت‌های فعال در زمینه فناوری‌های مالی عموماً استارت‌آپ‌هایی هستند که تلاش می‌کنند خودشان را در سیستم‌های مالی جا بیندازند و شرکت‌های سنتی را به چالش بکشند. اساساً این رویکرد که شرکت‌های فین تک زیرمجموعه بانک‌ها یا شرکت‌های فناوری باشند با روح فین تک در تضاد است و اگر تصور کنیم می‌توان خدمات فین تک را درون همان کمپانی‌های سنتی ارائه کرد راه خطا را در پیش گرفته‌ایم. (بنی طالبی دهکردی و همکاران ۱۳۹۳)

مرکز ملی تحقیقات دیجیتال^۲ در دوبلین ایرلند فین تک را این‌گونه تعریف می‌کند:

نوآوری در خدمات مالی؛ این عنوان برای نامیدن گستره وسیعی از اپلیکشن‌های فناورانه به کار می‌رود که در بخش زیادی از ابتدا تا انتهای زنجیره ارزش محصولات مصرفی کاربرد دارند؛ همین‌طور تازه‌واردانی که بازیگران فعلی را به رقابت فراخوانده‌اند و نیز برای نامیدن پارادایم‌های جدیدی مانند بیت‌کوین استفاده می‌شود.

حوزه های مورد استفاده فین تک

فین تک اشاره‌ای است به اپلیکیشن‌های جدید، فرایندها، محصولات و مدل‌های کسب‌وکار جدید در صنعت خدمات مالی. این راه‌حل‌ها به ۵ حوزه قابل تقسیم است:

۱. بخش بانکداری یا بیمه که به عنوان بخش‌های بالقوه کسب‌وکار شناخته می‌شوند. راه‌حلی که برای صنعت بیمه هستند اغلب InsurTech خوانده می‌شوند.

۲. راه‌حلی که به فرایندهای پشتیبانی از کسب‌وکارها اشاره دارند مانند اطلاعات مالی، پرداخت‌ها، سرمایه‌گذاری، تامین مالی، مشاوره و فرایندهای حمایت متقابل. یک مثال راه‌حل‌های پرداخت موبایلی یا همراه است.

۳. سومین دسته آنهایی هستند که با تمرکز بر بخشی از مشتریان در حوزه‌هایی مانند بانکداری خرد، بانکداری اختصاصی و بانکداری شرکتی و همین‌طور بیمه‌های عمر و غیر آن مشخص می‌شوند. یک مثال بیمه‌هایی هستند که کارمزد و هزینه بیمه‌هایی غیر از بیمه‌های زندگی را از طریق رفتار مشتری محاسبه می‌کنند.

۴. چهارم، فرم تعاملی کسب‌وکار با کسب‌وکار (B2B)، کسب‌وکار با فرد (B2C)، مشتری با مشتری (C2C) است. به عنوان یک مثال راه‌حل‌های تجارت اجتماعی C2C در این بخش قرار می‌گیرند.

۵. در نهایت راه‌حلی هستند که با توجه به موقعیت بازارشان گستره وسیعی را شامل می‌شوند. برخی به عنوان مثال خدماتی مانند سیستم‌های مدیریت مالی شخص (PFM) و برخی بر راه‌حل‌های قرض‌دهی نفر به نفر (peer-to-peer lending).

مطابق آمارهای accenture سرمایه‌گذاری در فین تک که در سال ۲۰۰۸ حدود ۹۳۰ میلیون دلار بوده ۱۲ برابر شده و در سال ۲۰۱۴ به بیش از ۱۲ میلیارد دلار رسیده است. آن‌گونه که شهرداری لندن می‌گوید صنعت نوپای فناوری‌های مالی در سال‌های گذشته شاهد رشد سریعی بوده است. چهل درصد از نیروی کار شهر لندن در بخش‌های خدمات مالی و فناوری کار

^۱ FinTech

می‌کنند. برخی از شرکت‌های شناخته شده فین تک مانند Funding Circle، Nutmeg و TransferWise در لندن فعالیت می‌کنند. در ایالات متحده آمریکا نیز استارت‌آپ‌های فین تک متعددی مانند Affirm، Betterment، JEX، Fundera، Behalf، Lending Club، Money.net، Square، Stripe، SoFi، Robinhood، Plaid و Wealthfront فعالیت می‌کنند.

فواید فین تک

فین تک عملیات اقتصادی را برای مردم عادی نیز تغییر داده است و مردم عادی اکنون به خدماتی دسترسی دارند که قبلاً فقط در اختیار افراد ثروتمندی بود که رتبه‌ی اقتصادی بالایی داشتند. برای مثال می‌توانیم به سرمایه‌گذاری اشاره کنیم. تکنولوژی و داده‌ها سرمایه‌گذاری را برای مردم عادی راحت‌تر و ارزان‌تر کرده‌اند. این یعنی امکاناتی که قبلاً فقط برای سطح مالی خاصی رزرو شده بود الان در دسترس همه‌ی مردم قرار دارد.

حالا به وام‌دهی فکر کنید. در گذشته پذیرهنویس داده‌های خیلی کمی برای بررسی ریسک کار داشت. در نتیجه درخواست افراد زیادی رد می‌شد یا افراد مجبور بودند سود زیادی را روی وام خود بپردازند. فین تک از اطلاعاتی برای بررسی مشتریان استفاده می‌کند که بانک‌های سنتی هرگز به آنها توجه نمی‌کردند و حالا مردم بیشتری می‌توانند به سرمایه‌هایی شخصی و تجاری دسترسی داشته باشند. هیچ‌کدام از این اتفاقات بدون سیستم‌های کامپیوتری قدرتمند و نرم‌افزارها و متخصصین داده که می‌توانند همه‌ی این اطلاعات را تحلیل کنند، ممکن نبودند.

وقتی صحبت از فین تک می‌شود تعداد متخصصین و خدمات، مخصوصاً در خدمات مالی پایه‌ای‌تر مانند مسائل بانکی، سرمایه‌گذاری، وام‌گیری و پس‌انداز فراوان است. این شرکت‌ها همچنین در حال آغاز فعالیت‌هایی در جهت درخواست وام مسکن و حتی خرید بیمه هستند که امکانات بیشتری را در اختیار مشتریان می‌گذارند.

فین تک بانک‌داری اینترنتی و بودجه‌بندی

بانک‌داری یکی از مواردی است که نسل جدید دوست دارد به صورت آنلاین انجام بدهد. با اینکه امروزه بیشتر بانک‌ها خدمات اینترنتی و برنامه‌ی موبایل خود را دارند، فین تک‌ها راه بهتری را برای عملیات اقتصادی شخصی و بودجه‌بندی پیدا کرده‌اند. به‌خاطر علاقه‌ی نسل جدید بانک‌های آنلاین برای پس‌انداز خودکار به کاربران جایزه می‌دهند. این بانک‌ها نسبت به بانک‌های معمول ارزان‌تر هم هستند. آنها با استفاده از ابزارهای آنلاین، به کاربران کمک می‌کنند پول خود را به‌خوبی بودجه‌بندی و مدیریت کنند تا بتوانند به اهداف خود در پس‌انداز برسند. همه‌ی اینها با کمترین زحمت و با استفاده از گوشی هوشمند انجام می‌شود.

بی‌دلیل نیست که متولدین هزاره‌ی سوم فین تک را دوست دارند. چون درک خیلی از خدماتی که ارائه شده‌اند آسان است، مثلاً قرض گرفتن پول یا خرید کردن. برای کسی که جوان و تازه‌کار است حتی بیمه کردن هم آسان است. ولی وقتی کارها پیچیده‌تر می‌شوند بعضی از این فین تک‌ها ممکن است کافی نباشند. وقتی مشتریان به سطح خاصی از توان مالی و حرفه‌ای می‌رسند، می‌خواهند روش شخصی‌تری داشته باشند و فین تک قادر نیست این کار را انجام بدهد.

کسی که می‌خواهد از خدمات یک فین تک استفاده کند باید نکاتی را مد نظر داشته باشد. برای تازه‌کاران تعداد انتخاب‌ها زیاد است، چون خدمات مالی بسیار گسترده هستند، ولی سرمایه‌گذاران حرفه‌ای میلیون‌ها دلار را تحت اختیار شرکت‌های متعدد قرار می‌دهند که برخی از این شرکت‌ها ممکن است خیلی موفق نباشند. کاربران باید آنهایی را انتخاب کنند که قدرتمند هستند و در عین حال خدمات خود را با قیمت گزاف انجام نمی‌دهند.

کاربران همچنین باید مطمئن شوند که شرکت از نظارت مناسب برخوردار است. مشتریان باید از این نکته آگاه باشند که خیلی از شرکت‌های فین تک با شرکت‌های بزرگ‌تر شریک می‌شوند تا کارهای بانکی آنها را انجام بدهند.

مقاله مرتبط: انواع ریسک سرمایه‌گذاری؛ ۱۱ ریسکی که سرمایه شما را تهدید می‌کند

پرداخت از طریق موبایل

همه دوست دارند راحت باشند و اصلاً جای تعجب ندارد که نسل جدید این نوع خدمات را دوست دارد. چه کسی دوست ندارد موبایلش را بردارد و پول قهوه را بپردازد یا برای دوستانش پول بفرستد؟ برای همین است که پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهند فقط همین امسال ۲۷ میلیارد دلار از طریق پرداخت موبایلی جابه‌جا می‌شود.

به همین خاطر این همه انتخاب‌های مختلف برای ارائه‌دهندگان پرداخت موبایلی وجود دارد؛ کیف پول‌های دیجیتالی مانند Apple Pay و Google Wallet و پردازنده‌های پرداخت مانند Square و PayPal همه‌ی این موارد روی یک حوزه تمرکز می‌کنند: پرداخت الکترونیک.

در مورد پرداخت موبایلی، نوآوری‌ها حتی در پشت صحنه هم اتفاق می‌افتند. اینها همان فین تک‌هایی هستند که در ابتدا به مشتریان این امکان را می‌دادند که پرداخت‌های خود را راحت‌تر انجام بدهند. حالا این شرکت‌ها وارد مرحله‌ی تجارت شرکت با شرکت (B2B) شده‌اند و به وبسایت‌ها کمک می‌کنند امکان پرداخت اینترنتی را به مشتریان بدهند؛ برای مثال WePay که در سال ۲۰۰۸ شروع به کار کرد. این شرکت پردازنده‌ی پرداختی است که با GoFundMe کار می‌کند، وبسایتی که به افراد اجازه می‌دهد برای انجام کاری سرمایه‌گذاری کنند یا در صورت وقوع حادثه‌ای به مردم کمک مالی برسانند؛ یا مثلاً شرکت Care.com که در آن می‌توان پرستار استخدام کرد. پیدا کردن وبسایت‌های همکار که مردم را با هدف خاصی گرد هم جمع می‌کند، کسب‌وکار عظیمی خواهد بود، آن‌قدر بزرگ که همه‌ی نگاه‌ها را به سمت خود برگرداند.

فین تک برای امور مالی شخصی و پس‌انداز

در گذشته تنها راهی که برای پس‌انداز کردن داشتیم استفاده از بانک یا پنهان کردن پول داخل تشک بود، اما امروزه شرکت‌های فین تک زیادی در بخش میکرو پس‌انداز وجود دارند که به مردم کمک می‌کنند پول خرد خود را برای روز مبادا نگه دارند. خیلی از آنها برای این کار حتی به مردم جایزه هم می‌دهند. Digit و Acorns دو مثال خیلی خوب برای فین تک در بخش پس‌انداز هستند. در Digit کاربران می‌توانند فرایند پس‌انداز پول اضافه‌ی خود را به‌صورت خودکار انجام بدهند، در حالی که Acorn به‌صورت خودکار پول اضافه‌ی مردم را سرمایه‌گذاری می‌کند.

فین تک، فرصتی پیش روی ایران

گاهی کاری را به آسانی انجام می‌دهیم، غافل از اینکه برای دیگران انجام همان کار بسیار سخت و دشوار است، آن‌قدر که حاضرند برای انجامش هزینه‌های گزاف بپردازند. گاهی به جای توجه به دستاوردها و فرصت‌ها، نگاه‌مان را معطوف به مشکلات و کاستی‌ها می‌کنیم و نیمه خالی لیوان را می‌بینیم.

اگر به جمعیت دریافت‌کننده خدمات بانکی در ایران نگاه دقیقی بیندازیم، خواهیم دید که یکی از بالاترین ضرایب نفوذ این سرویس‌ها از آن ماست. همچنین اگر به زمان لازم برای انتقال وجه نگاه کنیم، می‌بینیم که یکی از سریع‌ترین کشورها در ارائه این خدمات هستیم. ما حتی به نسبت جمعیت، بالاترین میزان شعبه در یک بانک را داریم (برخی بانک‌های ایران بیش از سه هزار شعبه دارند). موارد ذکرشده نشانگر توان مدیریتی تثبیت‌شده و قدرتمند است و اینکه بانک‌های ما به صورت ۲۴ ساعته میلیون‌ها تراکنش را پردازش می‌کنند، حاکی از ظرفیت و توان فنی بالای بانک‌های ایرانی است.

برخی امکانات و روش‌هایی که ما به آسانی به آن‌ها دسترسی داریم، برای بانک‌های دنیا چالش هستند. برای مثال کارت‌های بانکی در ایران از ابتدا به همراه رمز بوده‌اند و در جهان به تازگی به این روش روی آورده شده یا انتقال آسان و سریع پول در جهان، یک کسب و کار است که همراه با پرداخت کارمزد صورت می‌گیرد ولی ما همگی به واژه «کارت به کارت» عادت کرده‌ایم و این امکان را از بدیهی‌ترین خدمات یک بانک می‌پنداریم. (طاهر آبادی و همکاران ۱۳۹۰).

نظام بانکداری در ایران قابلیت‌ها و تجربه‌های بسیار زیادی دارد و البته که همواره نیازمند کسب علم و تجربه در خصوص همگام‌سازی و پشتیبانی از پروتکل‌های بین‌المللی بوده و هست، اما یادمان باشد از داشته‌های بسیار باارزش‌مان غافل نشویم.

آنچه در آن سوی جهان مرسوم، ارزش‌آفرین و استاندارد است، لزوماً در ایران موجب موفقیت نمی‌شود. تجربه ثابت کرده داشتن گواهینامه‌های متعدد استاندارد و کسب نشان‌های بین‌المللی به خودی خود موجب موفقیت و سودآوری یک بانک نمی‌شود، بلکه داشتن درک درست از نیاز مشتریان، کسب اعتماد مردمی، ارائه خدمات متناسب و به موقع، از مهم‌ترین دلایل موفقیت یک بانک به شمار می‌رود.

فناوری مالی (Financial Technology) یا به اختصار FinTech صنعتی نوظهور و پر از نوآوری است که از ادغام صنعت کهن مالی و فناوری اطلاعات نوین شکل گرفته است. این صنعت توانسته است ظرف دو سال گذشته توجه سرمایه‌گذاران زیادی را به خود جلب کند. در جهان، حجم کل سرمایه‌گذاری سال ۲۰۱۳ معادل چهار میلیارد دلار بوده و فقط ظرف یک سال، حجم سرمایه‌گذاری به ۱۲ میلیارد دلار افزایش پیدا کرده است. موضوعات داغ این صنعت شامل داده‌های عظیم، پیش‌بینی و تحلیل، پرداخت، مدیریت ریسک، امنیت، شبکه‌های اجتماعی، زیرساخت‌های مبتنی بر رایانش ابری، سرمایه‌گذاری گروهی و تسهیلات بدون عامل می‌شود. (باگ وون شیم و همکاران ۲۰۱۶)^۱

بانکداری یک نیاز است اما بانک‌ها نه! این شعاری است که با الهام از آن، شرکت‌های نوظهور در صنعت FinTech محصولات و خدمات نوینی ایجاد می‌کنند و با سرعت بالایی در حال کسب سهم از بازار جهانی هستند. یکی از وجوه تمایز این محصولات و خدمات، عدم رعایت استانداردها و روال‌هایی است که در صنعت بانکداری الزام‌آور هستند. این سنت‌شکنی موجب ایجاد فضاها و مدل‌های جدید کسب و کار شده است.

در دنیای امروز که شاهد رشدی بسیار سریع و نمایی در همه حوزه‌ها به ویژه فناوری اطلاعات هستیم، با اطمینان می‌توان گفت راه‌حل‌ها و استانداردهای موجود (که توسط گذشتگان در جهان وضع شده‌اند)، مناسب چالش‌ها و نیازهای کنونی نیستند و بانک‌هایی که می‌خواهند سهم بیشتری از بازار داشته باشند، ناچارند دل به فضاها و رقابت در ذهن انتخاب‌کنندگان بازار هدف بسپارند. تعدادی می‌سازند، تعدادی می‌یابند و البته تعدادی می‌بازند. شرکت‌های بزرگ و بین‌المللی، طرح‌های تحول‌آفرین خود را ابتدا در کشورهایی که از لحاظ انطباق، قوانین آسان‌تری دارند به سعی و خطا می‌گذارند و پس از نتیجه‌گیری، آن را گسترش می‌دهند و نهایتاً به استاندارد تبدیل می‌کنند. در مقابل در ایران، نیاز بازار کسب و کار و عدم دسترسی آسان به دانش و راهکارهای بین‌المللی موجب شده متخصصان ایرانی، اقدام به یافتن راه‌حل‌های خلاقانه و جایگزین کنند.

صنعت بانکداری و فناوری مرتبط در ایران، به‌رغم چالش‌هایی که طی ۱۰ سال گذشته پیش رو داشته (از جمله محدودیت دسترسی به دانش، نرم‌افزار و سخت‌افزار به‌روز)، توانسته به یکی از معدود کشورهای خودکفا و با سطح خدماتی قابل قبول در این عرصه تبدیل شود. از مهم‌ترین ویژگی‌های نظام بانکداری در ایران، پیروی از اصول اسلامی است که با ریسک توقف یا ورشکستگی به مفهوم آنچه در بانکداری غیراسلامی متداول است، مواجه نخواهد شد؛ چرا که تاکید بر فعالیت بانک‌ها طبق اصول اسلامی و رعایت مضمون آیه شریفه «احلَّ اللهُ الْبَيْعَ وَ حَرَّمَ الرِّبَا» است. جالب است بدانیم بانکداران در دنیای غرب به

^۱ YongwoonShim et al (2016)

دنبال فراگیری روش‌ها و استانداردهای بانکداری اسلامی هستند و این را می‌توان از میزان افزایش دوره‌های تخصصی برگزارشده با موضوع بانکداری اسلامی در دانشگاه‌های غربی متوجه شد.

همچنین موجود بودن راهکارهای کاملاً بومی و بدون وابستگی به دنیای غرب، موجب شده توسعه صنعت بانکداری و استانداردها بر اساس اصول اسلامی و نیازهای جامعه صورت پذیرد. رقابت حرفه‌ای و سالم بین شرکت‌های عمده ارائه‌دهنده راهکارهای بانکی همچون داتین، توسن و خدمات انفورماتیک سبب شده کیفیت و سطح خدمات به صورت مستمر رشد یابد. (کارمن لئونگ و همکاران ۲۰۱۷)^۱

مجموع ابزارها، تجربیات و روش‌هایی که طی این سال‌ها حاصل شده و هم‌اکنون به بلوغ رسیده، فرصت مناسبی فراهم ساخته تا بتوان در عرصه‌های بین‌المللی نیز به فعالیت پرداخت و استانداردهای بانکداری ایرانی که هم اسلامی هستند و هم مدرن را به جهانیان عرضه کرد. از آنجا که دسترسی به بازارهای جهانی به سبب وجود اینترنت، بسیار آسان شده و مدل‌های نوین کسب و کار اعم از SaaS (Software as a Service) در حال رونق‌گیری هستند، امیدواریم در آینده‌ای نه‌چندان دور شاهد ارائه راهکارها و خدمات شرکت‌ها و کارآفرینان خلاق ایرانی در عرصه بین‌المللی به خصوص در صنعت نوظهور FinTech باشیم. می‌توان ۵ الگوی اساسی فین‌تک‌ها را شامل این موارد دانست:

الف- فین‌تک‌های مالی پشتیبان

این نوع از فین‌تک‌ها، به پشتیبانی از فعالیت‌ها و خدمات مالی می‌پردازند و اقداماتی مانند: جمع‌آوری اطلاعات مالی، سرمایه‌گذاری، تامین مالی، مشاوره، درگاه‌های پرداخت و غیره را پوشش می‌دهند.

ب- فین‌تک‌های مالی واسطه‌ای

فعالیت این دسته از فین‌تک‌ها، از طریق برقراری ارتباط بین اشخاص، نهادها و سازمان‌های مالی متقاضی با عرضه‌کنندگان اطلاعات و منابع مختلف صورت می‌گیرد.

پ- فین‌تک‌های مالی بیمه‌ای

این نوع از فین‌تک‌ها، به ارائه خدمات در حوزه بازار بیمه می‌پردازند. خدماتی نظیر: طراحی نرم افزار، تارنما، انجام تبلیغات برای شرکت‌های بیمه‌ای و ارائه مشاوره به مشتریان جهت انتخاب بهترین شرکت بیمه.

ت- فین‌تک‌های مشاوره‌ای

فین‌تک‌های مشاوره‌ای که ارتباط تنگاتنگی با مقوله هوش تجاری دارند، با بررسی روندهای تجارت در حوزه‌های مختلف و دقت نظر در خصوص نیازهای مشتریان و بنگاه‌ها به نیروی انسانی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری و غیره، به ارائه مشاوره به مدیران و مشتریان می‌پردازند.

ث- فین‌تک‌های خدماتی

این نوع از تکنولوژی مالی معمولاً در سطح خرد به ارائه خدمات مالی به مشتریان (اعم از مدیریت حساب‌های شخصی، پس‌انداز و مواردی از این دست) پرداخته و سازمان‌ها با سفارش و تعریف پروژه به برنامه‌نویسان این حوزه، اقدام به استفاده از نرم‌افزارهای رایانه‌ای و گسترش اپلیکیشن‌های تلفن همراه می‌کنند.

¹ Carmen Leong et al (2017)

هرچند گسترش فین تک‌ها، به عنوان مهمترین استارت‌آپ‌های پولی-بانکی، مزایای فراوانی برای بانک‌ها و نهادهای مالی، مردم و جوانان خلاق و صاحب ایده ایجاد می‌کند، اما با توجه به نوپا بودن این حوزه در ایران، عدم شناخت کامل نهادهای ناظر و وجود ریسک‌های عملیاتی و تکنولوژی، موانع و چالش‌های مهمی در توسعه این صنعت به نظر می‌رسد.

برخی از مهمترین این موانع فین تک

الف- خلا و ضعف قانونی

با توجه به نوپا بودن صنعت فین تک در کشور، قوانین دقیق و مدونی از سوی نهادهای ناظر نظیر بانک مرکزی در برخورد با تکنولوژی‌های مالی وجود ندارد. از این رو، یکی از چالش‌های جدی شرکت‌های فعال در این حوزه مواجه شدن با موانع جدید و قوانین تازه تصویب پس از گذراندن مراحل دشوار رشد، ارتقا و بلوغ و جذب نیروی انسانی است؛ که سطح کسب‌وکار آنها را محدود می‌کند.

ب- وجود ریسک‌های عملیاتی و تکنولوژی

با توجه به اینکه حجم فراوانی از اطلاعات مالی از طریق نرم‌افزارها و سایت‌های فین تک‌ها مبادله می‌شود، به طور نسبی از بین رفتن، سوءاستفاده و یا آسیب دیدن این اطلاعات (که می‌تواند منجر به از بین رفتن منابع سرمایه‌ای خانوارها و بنگاه‌ها شود) اقتصاد را در معرض ریسک عملیاتی قرار می‌دهد.

پ- نیاز به فرهنگ‌سازی و اعتماد عمومی

اگرچه نرخ رشد و گستردگی فین تک‌ها در جهان بسیار خیره‌کننده بوده، اما هنوز حتی در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، حجم مبادلاتی که از این طریق انجام می‌شود در مقایسه با خدمات سنتی بانک‌ها و واسطه‌های مالی ناچیز است؛ زیرا بسیاری از مردم و بنگاه‌ها همچنان ترجیح می‌دهند فعالیت‌های مالی و سرمایه‌گذاری خود را از رویه‌های پیشین پیگیری کنند.

ت- رقابت با بانک‌ها و واسطه‌های مالی سنتی

هرچند فین تک‌ها قصد نابودی ساختارهای مالی سنتی را ندارند، اما مدیران بسیاری از واسطه‌های مالی در بازارهای پول و سرمایه، آنها را در رقابت با خود دیده و تهدیدی برای بقای خود در نظر می‌گیرند؛ بنابراین، بسیاری از تصمیم‌گیرندگان و افرادی که در این بازارها نفوذ دارند، از گسترش فین تک‌ها استقبال نمی‌کنند. (عمل نیک و همکاران ۱۳۸۶)

خلاصه و نتیجه گیری برای ایران

در پایان باید به این نکته اشاره کرد که بدون شک گسترش فین تک‌ها در ایران نیز مزایای عدیده‌ای برای گروه‌های مختلف جامعه دارد؛ اما مسئله حائز اهمیت آن است که گستردگی استفاده از فین تک‌ها، مستلزم ایجاد بسترهای قانونی و اجرایی در سطح دولت و بازارهای مالی است. در غیر این صورت، به جای بهره‌مندی از مزایای موجود، فرصت سوداگری برای عده‌ای سودجو می‌تواند فراهم شود؛ بنابراین، نهادهای ناظر باید پس از ایجاد زیرساخت‌های نظارت بر این تکنولوژی‌های جدید، زمینه پاسخگویی این واسطه‌های مالی نوین به آن دسته از نیازهای مالی مشتریان که توسط بانک‌ها و واسطه‌های مالی سنتی تامین نشده است را فراهم کنند.

منابع

۱. بنی طالبی دهکردی، بهاره و حمیده شمسی خیرآبادی، ۱۳۹۳، نقش تکنولوژی اطلاعات در همگرایی حسابداری مالی و حسابداری مدیریت، کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت، تهران، موسسه همایشگران مهر اشراق، مرکز همایشهای دانشگاه تهران.
۲. طاهرآبادی، علی اصغر؛ آزاده صالح پور و نوشین سعیدفر، ۱۳۹۰، بررسی تأثیر بانکداری الکترونیک بر عملکرد بانک ملت، همایش ملی شهر الکترونیک، همدان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان
۳. صادق عمل نیک، دکتر محسن و سمیه کشه فراهانی، ۱۳۸۶، تدوین استراتژی های بانکداری الکترونیک در ایران با استفاده از ماتریس SWOT، پنجمین کنفرانس بین المللی مدیریت، تهران، گروه پژوهشی آریانا
4. Carmen Leong ET AL (2017), Nurturing a FinTech ecosystem: The case of a youth microloan startup in China, International Journal of Information Management, Volume 37, Issue 2, April 2017, Pages 92-97
5. YongwoonShim et al (2016), Analyzing China's Fintech Industry from the Perspective of Actor-Network Theory, Telecommunications Policy, Volume 40, Issues 2-3, March 2016, Pages 168-181

Investigating FIN TECH's Opportunities and Threats for the Iranian Banking System

Ahad Shafagh¹, Leila Abdollahi Dezfulinejad²

1- Eghtesad-e-Novin Bank, Senior Management

2- Eghtesad-e-Novin Bank, Master in Economy

Abstract

This study aimed to investigate FIN TECH's opportunities and threats for the financial system in Iran. Each technology has many advantages while emerging, and besides these benefits, there may be some weaknesses and dark points. In this article, we try to give a fair view of the potential benefits and potential risks of the entry of FIN TECH into the banking system of Iran. Internet payment and virtual payment and the possibility of personal savings are one of the most important benefits of FIN TECH in the banking system of Iran. Also, the legal weaknesses and competition of banks with financial intermediaries are introduced as the most important threats of FIN TECH in the banking system of Iran.

Keywords: FIN TECH, Banking System of Iran, Virtual Banking
